

Секція 12. ОСВІТА ЯК ОСНОВА СУЧАСНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО РОЗВИТКУ

В.С. Артеменко, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

І.Г. Бубенець, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ТЕНДЕНЦІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

У сучасних умовах одним із найбільш пріоритетних напрямів розвитку вищої освіти визначено впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальний процес. Застосування ІКТ не лише змінюють освітнє середовище, але й відкривають можливість всім бажаючим особам навчатися впродовж життя, забезпечують обмін знаннями, сприяють створенню нових знань та формують передові інструменти якісної освітньої діяльності.

На основі аналізу педагогічної та науково-методичної літератури розроблено періодизацію етапів упровадження ІКТ у навчальний процес ЗВО України. В основу періодизації покладено такі критерії: ступінь науково-технічного прогресу, загальні закономірності розвитку суспільства, соціально-політичні та законодавчі зміни в державі, реформування системи освіти в Україні, впровадження нових освітніх програм у систему освіти України. Дослідниками визначено три етапи впровадження ІКТ у навчальний процес ЗВО України:

- електронізація;
- комп'ютеризація;
- інформатизація.

Перший (50–70 роки ХХ ст.) – електронізація освіти характеризувався широким впровадженням електронних засобів, обчислювальної техніки в навчальний процес, та низкою процесів, які стали передумовою впровадження ІКТ у навчання.

Другий (80–90 роки ХХ ст.) – комп'ютеризація освіти – пов'язаний з використанням комп'ютерів, програмного забезпечення, характеризується розвитком інформаційної компетентності науково-педагогічного персоналу, інтенсифікацією комп'ютеризації ЗВО. Для цього етапу притаманна діалогова взаємодія людини з комп'ютером. Діалогове спілкування людини з комп'ютером відкрило нові широкі можливості в освітній галузі.

Третій (2000–2010 роки) – інформатизація освіти характеризується широким використанням сучасних комп'ютерів, швидкодіючих накопичувачів значної ємності, нових ІКТ, соціальних мереж і сервісів.

Із використанням інформаційних технологій у навчальному процесі здійснюється розширення комунікативних умінь, оволодіння ІКТ, формування інформаційно-комунікаційної компетентності як викладача так і студента.

За підсумками наших досліджень, на сьогоднішній день динамічний розвиток у сфері вищої освіти в Україні набуває дистанційна форма навчання. Під дистанційною освітою розуміють широкий спектр освітніх програм і курсів, починаючи від курсів підвищення кваліфікації, що не мають акредитації, закінчуючи акредитованими програмами вищої освіти, які реалізують можливість індивідуального (тісного) спілкування студентів зі своїми викладачами і однокурсниками, як це відбувається при очному навчанні. Аналізуючи особливості і принципи побудови систем дистанційного навчання В. Кремень зазначив, що дистанційне навчання – це інструмент розв’язання сучасних завдань модернізації освіти.

Організаційні структури, які займаються дистанційним навчанням у сфері вищої освіти умовно поділяють на 4 основні моделі: доповнення традиційної університетської освіти; консорціуми; угоди; віртуальні університети. Для України є характерним розвиток організаційних структур першого та четвертого типів.

Проведений аналіз літератури та вивчення тенденцій впровадження ІКТ у навчальний процес вітчизняних ЗВО дозволили додати до вищезазначених етапів наступні:

– четвертий (2010–2019 роки) – віртуалізація освіти, характеризується розвитком технологій веб-зорієнтованого, дистанційного навчання;

– п’ятий (початок другого десятиріччя XXI ст.) – глобалізація освіти, характеризується розвитком технологій хмаро-зорієнтованого навчання і поширення глобальних навчальних платформ.

Таким чином, аналіз процесу впровадження та використання ІКТ в навчальному процесі у ЗВО України дозволяє виділити тенденції (рис.).

Рис. Тенденції впровадження ІКТ у навчальний процес ЗВО України